

“Knjižnica širom otvorenih vrata” 2007. – 2012. (petogodišnje iskustvo)

Hela Čičko, voditeljica projekta

Stručni skup “Dječja knjižnica dostupna svima”
Zagreb, 22.3.2013.

KNJIŽNICA ŠIROM OTVORENIH VRATA

- Projekt za poticanje čitanja i cjeloživotno učenje te društvenu integraciju djece s poteškoćama u razvoju i mladih s invaliditetom
- u suradnji s udrugama i centrima za odgoj i obrazovanje djece i mladih s posebnim potrebama

Second Prize

Knjiznice grada Zagreba -
Zagreb City Libraries

Library Wide Open Door

ERSTE Foundation
Award for Social Integration
2007

ERSTE Stiftung

KNJIŽNICA ŠIROM OTVORENIH VRATA

- **IGRAONICA-PRIČAONICA-MAŠTAONICA**
- **ČITALAČKI KLUB**
- **KREATIVNE RADIONICE I KULTURNA DOGAĐANJA**
- **UPOZNAJMO GLAZBENE INSTRUMENTE**
- **IZRADA TAKTILNIH SLIKOVNICA**
- **ORGANIZIRANI POSJETI KNJIŽNICI**
- **VOLONTERSKI RAD OSOBE S INVALIDITETOM**
- **DOBROTVORNE AKCIJE PRIKUPLJANJA
KNJIGA I DJEČJIH IGRAČAKA**

IGRAONICA – PRIČAONICA – MAŠTAONICA

- Polaznici Centra za autizam, Poliklinike za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG i Centra za rehabilitaciju Stančić, članovi Hrvatske udruge za disleksiju, učenici OŠ Grigora Viteza i OŠ A.G. Matoša
- Program uključuje djecu starije predškolske i mlađe školske dobi s teškoćama sluha, govora, čitanja i pisanja kao i osobe s intelektualnim teškoćama i pridruženim smetnjama
- Za roditelje, nastavnike i odgojitelje popisi stručne literature
- Lokacija: Dječja knjižnica Marina Držića, Avenija M. Držića 10, Knjižnica Medveščak, Trg žrtava fašizma 7, Knjižnica Augusta Cesarca, Šubićeva 40/II, Knjižnica Dubrava, Avenija Dubrava, 51 a, Zagreb
- Izvoditelji: diplomirani knjižničari s odjela za djecu i mladež

IGRAONICA PRIČAONICA MAŠTAONICA

Dječja igra i kvalitetna
dječja slikovnica

“Zajedno gradimo svjetove” – pričaonica-maštaonica-bojaonica

Dipl knjižničarka Višnja Miholić s polaznicima Centra za autizam u Knjižnici Dubrava

ČITALAČKI KLUB – radionica čitanja naglas, razgovor o pročitanom, preporuke za čitanje kod kuće

- Mladi i odrasli korisnici s intelektualnim poteškoćama (članovi rehabilitacijske ustanove Egida - dnevnog centra za rehabilitaciju i radnu terapiju) i korisnici s tjelesnim invaliditetom (članovi Društva osoba s cerebralnom i dječjom paralizom)
- “Mojih sat vremena čitanja”
- “Klub ljubitelja knjiga” i “Poetski susreti”
- Lokacija: Knjižnica Savski gaj, Nehruov trg 46 i Knjižnica Slobodština, Karela Zahradnika 8
- Izvoditelji: diplomirani knjižničari s odjela za djecu i mladež i voditelji udruge Egida i DOCIDP

KREATIVNE RADIONICE I KULTURNA DOGAĐANJA

- **likovne radionice** (slikanje, crtanje, kiparenje pod stručnim vodstvom)
  - **kazališne radionice** (odabir teksta, učenje uloga, izrada kostima ili scenskih lutaka i scenografije pod stručnim vodstvom, nastup)
  - **izložbe** (sudjelovanje djece, mladih i odraslih kao autora, posjetitelja ili izvođača prigodnog programa na svečanosti otvaranja izložbi);
  - **književni susreti** (susret i razgovori s autorima knjiga za djecu i mlade);
  - **tribine** (susrete i razgovore s drugim osobama s posebnim potrebama te ljudima iz javnog života)
  - **scenske predstave** (gledanje predstave i razgovor s glumcima)
- Lokacija: Knjižnica Marina Držića, Avenija M. Držića 10, Knjižnica Medveščak, Trg žrtava fašizma 7 Knjižnica Novi Zagreb, Travno, Ulica Božidara Magovca 15, Knjižnica Soboština, Karela Zahradnika 8, Knjižnica Tina Ujevića, Ulica grada Vukovara 14, Knjižnica Prečko, Slavenskoga 12, Knjižnica Voltino, Dragutina Golika 36, Knjižnica Knežija, Albaharijeva 7, Knjižnica Staglišće, Augusta Prosenika 7, Knjižnica Dubrava. Avenija Dubrava 51 a, Knjižnica Sesvete, Trg Dragutina Domjanića 6, Knjižnica Vladimira Nazora, Vodovodna 13., Knjižnica i čitaonica Kustošija, 312 a, Knjižnica Gajnice, Meksička 6 i Gradska knjižnica Odjel za djecu i mladež, Starčevićev trg 4
- Izvoditelji: diplomirani knjižničari, suradnici iz navedenih ustanova i udruga

LIKOVNE RADIONICE

slikanje, crtanje, kiparenje pod
stručnim vodstvom

◀◀ Mladi iz Centra za odgoj i
obrazovanje Zagorska kao voditelji
radionica u Knjižnici Vladimira Nazora,
Vodovodna 13

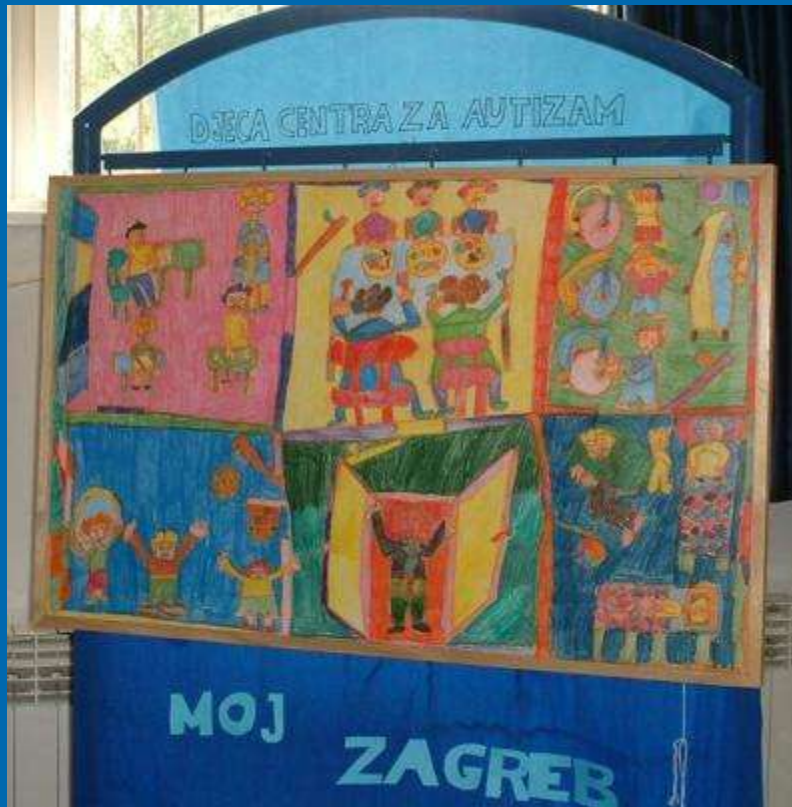
• Knjižnica Staglišće: korisnici Centra za
rehabilitaciju Zagreb – podružnica
Paunovac i učenici O.Š. Alojzija Stepinca

Polaznici Centra za autizam u
Knjižnici Novi Zagreb, Savski gaj

Učenci jedne zagrebačke osnovne škole s ponosom pokazuju svoje radove nastale u radionici koju su vodili polaznici jednog centra za odgoj i obrazovanje djece i mladih s posebnim potrebama

IZLOŽBE

Detalj s izložbe u Knjižnici Novi Zagreb, Savski gaj i radovi učenika osnovne škole Nad lipom u Knjižnici Vladimira Nazora u Vodovodnoj

Djeca i mladi kao autori, posjetitelji ili sudionici prigodnog programa na otvaranju izložbi

SVEČANOST OTVARANJA IZLOŽBE

Mladi iz Ozane u Knjižnici Medveščak

Knjižnica Marina Držića

Nastup učenika OŠ Nad lipom u
Knjižnici Vladimira Nazora,
Gajnice

KNJIŽEVNI SUSRETI

Razgovor i druženje s
autorima knjiga za djecu i
mlade

Književnica Silvija Šesto u gostima kod mladih čitatelja iz kluba
“Mojih sat vremena čitanja” u Knjižnici Novi Zagreb, Savski gaj

KAZALIŠNE PREDSTAVE

“Naše stilske
vježbe”

Kazališna predstava u izvođenju korisnika Dnevnog centra za rehabilitaciju Ozana, Odjel za djecu i mladež

Gradska knjižnica, 2010.

KAZALIŠNE RADIONICE

Odabir teksta, učenje uloga, izrada kostima ili scenskih lutaka i scenografije

Maja Brajko-Livaković, voditeljica
dramske radionice u Knjižnici Dubrava

Priprema igrokaza “Iju ju”
Jadranke Čunčić, 2012.

“Interni četvrtak” u gostima
Kazališne radionice u organizaciji
Knjižnice Slobodština s članovima
Društva cerebralne i dječje paralize
Zagreb, 2009.

“UPOZNAJMO GLAZBENE INSTRUMENTE”

- Edukativni glazbeni susreti za slijepce i visoko slabovidne
- Centar za odgoj i obrazovanje Vinko Bek, Muzička akademija i Hrvatski savez slijepih
- Predavanje, prigodni koncert, razgovor s umjetnicima, upoznavanje instrumenata osjetom opipa, edukacija i poticanje korištenja računala za slijepce korisnike sa specijalnim dodacima - govornom jedinicom, čitačem ekrana i Brailleovim retkom.
- Lokacija: Gradska knjižnica u Zagrebu, Glazbeni odjel, Starčevićev trg 6
-
- Izvoditelji: diplomirani knjižničar (prof. glazbene kulture), studenti i profesori Muzičke akademije sveučilišta u Zagrebu i informatičari Hrvatskog saveza slijepih

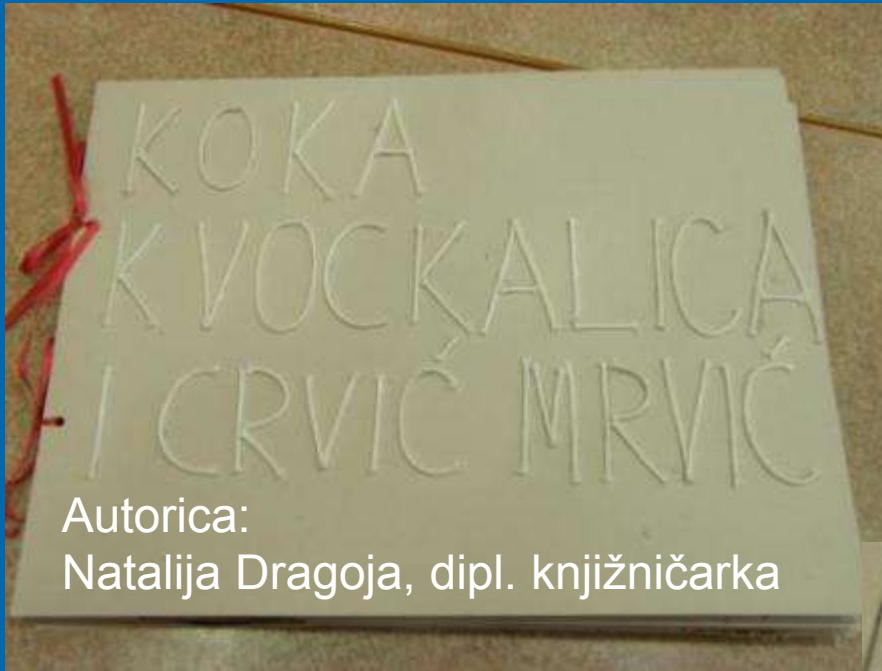
Upoznavanje
instrumenata
osjetom opipa

Taktilna slikovnica - segment projekta

- Svako dijete, bez obzira na svoj invaliditet, ima pravo na svoju slikovnicu
- Svjetska produkcija taktilnih slikovnica premala, u Hrvatskoj tek u začetku (izrada polagana, cijena visoka)
- Poticaj Hrvatskog centra za dječju knjigu i stručna pomoć Centra za odgoj i obrazovanje slijepih “Vinko Bek”, Odjel za izdavanje udžbenika
- 2007. “Koka Kvockalica i Crvić Mrvić”
- 2011. “Putovanje Mace Lile”
- Ciljevi: poticanje slijepa i slabovidne djece na savladavanje vještine čitanja Brailleove abecede, mogućnost “gledanja” ilustracija putem dodira, senzibilizacija videćih osoba na potrebe slijepih i visoko slabovidnih

Lokacija: Gradska knjižnica, Odjel za djecu i mladež, Starčevićev trg 4

**“KOKA KVOCKALICA I
CRVIĆ MRVIĆ”
PRVA TAKTILNA
SLIKOVNICA U PROJEKTU
“KNJIŽNICA ŠIROM
OTVORENIH VRATA”**

Autorica:
Natalija Dragoja, dipl. knjižničarka

Ilustracije reljefne:
kolaž prirodnih i umjetnih
materijala izražajne strukture
Tekst otisnut brajicom i
uvećanim crnim tiskom

Slikovnica koja je u cijelosti izrađena prema T@T smjernicama za izradu taktilnih slikovnica [T&T Guidelines for making tactile books](#)

ORGANIZIRANI POSJETI KNJIŽNICI

- Upoznavanje s građom, prostorom i uslugama knjižnice
- Prigodni programi: razgledanje izložbe, pričanja priča, predstavljanja knjiga, računalne radionice, sudjelovanje u malim kvizovima znanja i kolektivni upisi u knjižnicu
- Cilj: približiti knjižnicu kao ugodno i sigurno mjesto gdje djeca i mladi s posebnim potrebama mogu zadovoljiti svoje potrebe za obrazovanjem, informiranjem, kulturom i razonodom
- Lokacija: sve knjižnice koje sudjeluju u projektu

Djeca iz Centra za odgoj i obrazovanje Goljak
u Knjižnici Medveščak

KNJIŽNICA U GOSTIMA

Dipl. knjižničarka Vanja Pavlovski je 2010. godine iz Knjižnice Soboština donosila slikovnice i sudjelovala u Ljetnoj školi Društva osoba s cerebralnom i dječjom paralizom

KNJIŽNICA SESVETE
Odjel za djecu i mladež
Trg Dragutina Domjanića 6

Dragi naši korisnici, tijekom Mjeseca hrvatske knjige 2012. možete pokloniti svoje knjige za Malu knjižnicu Centra za rehabilitaciju Zagreb - Dislocirana jedinica Sesvete, kako bismo ih za Božić razveselili lijepim poklonom!

**DOBROTVORNE AKCIJE PRIKUPLJANJA
KNJIGA I DJEČJIH IGRAČAKA ZA DJECU SA SMETNJAMA U RAZVOJU**

VOLONTERSKI RAD OSOBE S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA U KNJIŽNICI TINA UJEVIĆA

- Knjižnice grada Zagreba u suradnji s Udrugom za promicanje inkluzije omogućile su volonterski rad (četverosatni radno vrijeme u obavljanju pomoćnih, manipulativnih poslova u knjižnici) jednoj mladoj osobi s intelektualnim teškoćama
- Između Knjižnica grada Zagreba, Knjižnice Tina Ujevića i Udruge za promicanje inkluzije potpisan je ugovor o volontiranju
- Udruga za promicanje inkluzije (UPI) je nevladina udruga koja ima za cilj omogućiti osobama s intelektualnim teškoćama izlazak iz socijalne izolacije (specijalizirano ili terapeutsko udomiteljstvo) i uključenje u društvo (radne aktivnosti u redovnoj radnoj sredini) uz stalnu podršku stručnog tima udruge: defektologa, psihologa, socijalnog djelatnika i medicinske sestre.
- Lokacija:
- Knjižnica Tina Ujevića,
Ulica grada Vukovara 14

O projektu

- ODRŽIVOST: projekt živ, preobražava se i raste
- Provodi se u radno vrijeme djelatnika uz logističku potporu Knjižnica grada Zagreba
- Povećan broj knjižnica, susreta i sudionika kao i vrste programa koje se provode
- Povećana suradnja s brojem udruga i ustanova za djecu, mlade i odrasle osobe s posebnim potrebama

- **2007.** uključeno 8 knjižnica (116 susreta i 1.170 sudionika)
- **2011.** uključeno 16 knjižnica (412 susreta i 6.939 sudionika)
- **2012.** uključeno 19(20) knjižnica (473 susreta i 7.933 sudionika)

- Projekt se provodi kontinuirano: svaka od knjižnica prema svojim mogućnostima i intenzitetu suradnje s ustanovama i udrugama osoba s posebnim potrebama

Djeca s teškoćama u razvoju i mladi s intelektualnim i tjelesnim invaliditetom 2007.

- Centar za autizam
- Centar za odgoj i obrazovanje Dubrava
- Centar za odgoj i obrazovanje Goljak
- Centar za odgoj i obrazovanje Paunovac
- Centar za odgoj i obrazovanje "Vinko Bek"
- Centar za odgoj i obrazovanje Zagorska
- Centar za rehabilitaciju „Nova skrb“
- Društvo oboljelih od bulozne epidermolize DEBRA
- Društvo osoba s cerebralnom i dječjom paralizom
- Hrvatski savez slijepih
- Hrvatski savez udruga tjelesnih invalida
- Osnovna škola Nad lipom
- Udruga defektologa grada Zagreba i Zagrebačke županije
- Udruga roditelja djece s posebnim potrebama PUŽ
- Udruga sa socijalno humanitarnim ciljevima OZANA
- Udruga za promicanje inkluzije

Suradničke ustanove, udruge i udruženja 2012.

- Centar za autizam
- Centar za odgoj i obrazovanje Dubrava
- Centar za odgoj i obrazovanje Goljak
- Centar za rehabilitaciju Stančić Dugo Selo
- Centar za rehabilitaciju Zagreb – Dislocirana jedinica Sesvete
- Centar za rehabilitaciju Zagreb – Podružnica Paunovac
- Centar za rehabilitaciju Zagreb – Podružnica Soboština
- Centar za odgoj i obrazovanje Slava Raškaj
- Centar za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek“
- Centar za odgoj i obrazovanje Zagreb
- DEBRA društvo oboljelih od bulozne epidermolize
- Dječji vrtić Vladimira Nazora
- Dnevni centar za rehabilitaciju i radnu terapiju EGIDA
- Društvo osoba s cerebralnom i dječjom paralizom DOCIDP
- Hrvatska udruga gluho slijepih osoba Dodir
- Hrvatska udruga paraplegičara i tetraplegičara
- Hrvatska udruga za disleksiju
- Hrvatski savez slijepih
- Hrvatski savez udruga tjelesnih invalida
- Klinika za dječje bolesti Zagreb
- Muzička akademija sveučilišta u Zagrebu
- Osnovna škola A.G. Matoša
- Osnovna škola Grigora Viteza
- Osnovna škola Nad lipom
- Poliklinika za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG
- Psihijatrijska bolnica za djecu i mladež, Zagreb
- Specijalna bolnica za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra
- SUNČEV SJAJ dnevni centar za rehabilitaciju i radne aktivnosti osoba s posebnim potrebama
- Udruga defektologa grada Zagreba i Zagrebačke županije
- Udruga roditelja djece s posebnim potrebama PUŽ
- Udruga „Romski putevi“
- Udruga sa socijalno humanitarnim ciljevima OZANA
- Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom grada Zagreba
- Udruga za promicanje inkluzije

KOORDINATORI AKTIVNOSTI PO KNJIŽNICAMA

- Gradska knjižnica, Glazbeni odjel: **Mirna Osmanović**, prof. glazbene kulture
- Gradska knjižnica, Odjel za djecu i mladež: **Natalija Dragoja**, prof. komparativne književnosti i informatologije
- Knjižnica Augusta Cesarca, Šubićeva: **Aleksandra Cvitković**, dipl. učiteljica razredne nastave
- Knjižnica Gajnice: **Ana Marija Malbašić**, prof. pedagogije
- Knjižnica i čitaonica Kustošija : **Vlasta Vlašić**, prof. kroatistike i komparativne književnosti
- Knjižnica Knežija: **Ana Anić**, prof. kroatistike i filozofije
- Knjižnica Marina Držića: **Željka Krušlin**, prof. pedagogije i sociologije
- Knjižnica Medveščak: **Marsela Jeličić-Fijan**, dipl. pedagoginja
- Knjižnica Novi Zagreb, Savski gaj: **Davorka Semenić-Premec**, prof. povijesti i ruskog jezika
- Knjižnica Novi Zagreb, Soboština: **Vanja Pavlovski**, prof. hrvatskog jezika i književnosti
- Knjižnica Novi Zagreb, Travno : **Dunja Sorokin**, dipl. socijalna radnica
- Knjižnica Prečko: **Aleksandra Franković** , prof. filozofije i komparativne književnosti
- Knjižnica Savica: **Snježana Ercegovac**, prof. komparativne književnosti i indologije
- Knjižnica Staglišće: **Vesna Škrlin**, prof. komparativne književnosti i fonetike
- Knjižnica Tina Ujevića : **Tea Grašić-Kvesić**, dipl. sociologinja
- Knjižnica Vladimira Nazora, Vodovodna : **Ana Kompari**, prof. komparativne književnosti i talijanskog jezika
- Knjižnica Dubrava : **Maja Brajko-Livaković**, prof. hrvatskog jezika i književnosti
- Knjižnica Sesvete: **Biserka Gašparac**, prof. komparativne književnosti i filozofije
- Knjižnica Voltino: **Zdravka Slišković**, profesor kroatistike i filozofije
- Knjižnica Špansko-sjever: **Irena Turk-Vukić**, prof. kroatistike i komparativne književnosti

KNJIŽNICA ŠIROM OTVORENIH VRATA

- Integracija djece i mladih s posebnim potrebama u programe u kojima zajedno s drugima stvaraju svijet uzajamnog pomaganja i osvješčivanja
- Jačanje samopoštovanja i svijesti o sebi kao jednako vrijednim članovima društvene zajednice
- Otvorili smo širom vrata knjižnice svim kategorijama korisnika
- Otvorili smo i svoja srca kao ljudi i kao knjižničari, a to je ono najvrednije!

Hvala na pozornosti!

hela.cicko@kgz.hr